

ЗАЯВКА ЗА ЕВРОПЕЙСКИ ПАТЕНТ ПО РЕДА НА ЕВРОПЕЙСКА КОНВЕНЦИЯ ЗА ИЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПАТЕНТ

*Докторант Магдалена Георгиева, катедра „Международно право и
международни отношения“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград*

Резюме

В статията се разглежда процедурата по заявяване на европейски патент според Европейската конвенция за издаване на европейски патент. Изясняват се целите и обхватът за осигуряване на защита на откритията на територията на ЕС.

Ключови думи: *Европейски патент, Европейска конвенция за издаване на европейски патент, изобретение, закрила, териториален обхват, цели.*

Summary

Procedure about filing a European patent under the European Convention for the Grant of a European patent. Clarification of the objectives and scope of protection of discovery across the EU.

Keywords: *European patent, European Convention for the Grant of a European patent, invention, protection, territorial scope, goals.*

Правният режим на европейския патент се съдържа в Европейската патентна конвенция. Нейната основна цел е посочена в преамбюла, а именно: „закрила да може да се получава в тези страни чрез една-единствена процедура по издаване на патенти и чрез установяване на определени стандартни правила за така издадените патенти“. Европейският патент се издава от Европейското патентно ведомство по силата на Европейската патентна конвенция, в която понастоящем членуват общо 34 страни.

Действието на патентната закрила се осъществява в три насоки: действие във времето, по място и спрямо лицата. Срокът му е 20 години от датата на подаване на заявката. Характерно за действието на европейския патент също така е, че той може да предоставя закрила на територията на няколко договарящи страни – чл. 3. Обхватът на закрилата с европейски патент или европейска патентна заявка се определя от претенциите.

На територията на България е характерно, че действието се поражда, ако страната е посочена в европейската заявка. Необходимо е в 3-месечен срок от публикацията в Европейския патентен бюлетин на решението за издаване на патент патентоприетелят да представи

превод на български език на описанието и претенциите. Българското патентно ведомство публикува превода в официалния бюлетин. Ако не бъдат спазени тези изисквания, европейският патент няма действие на територията на България – чл. 72в ЗПат.

Относно процедурата за заявяване и право на патент следва да се отбележи, че право на заявяване има всяко физическо или юридическо лице, а право на патент има изобретателят или неговите правоприменници – както частни, така и универсални. ЕПК установява оборима презумпция, че заявителят притежава право на патент – целта е да не се създава твърде продължителна процедура, при която всеки път да трябва да се проверява дали заявителят е истинският изобретател, или негов правоприменник. Ако презумпцията бъде оборена по съответния законов ред, правата на установения истински изобретател са предвидени в чл. 61 ЕПК.

Заявката за издаване на европейски патент може да бъде подадена директно в Европейското патентно ведомство в Мюнхен или в клоновете му в Хага или в Берлин, както и в Патентно ведомство на Република България на един от трите работни езика – английски, немски или френски, като в заявлението се посочват страните, в които се търси патентна закрила.

Издаденият от Европейското патентно ведомство патент има правна сила в посочените договарящи страни, след като са изпълнени изискванията за неговото валидизиране, съответно превод на съответния официален език и заплащане на необходимите такси. Трябва да се отбележи, че за поддържане на патента патентоприетелят заплаща годишни патентни такси във всяка от страните. Предимството на системата за издаване на европейски патент съгласно Европейската патентна конвенция се състои във възможността заявителят да получи закрила на изобретението си на територията на една или повече страни членки на ЕПО чрез подаване на една патентна заявка, която се подлага на проучване и експертиза от един орган – Европейското патентно ведомство, при установени правила. Така се улеснява подаване на множество национални заявки, за които се заплащат такси на всяко национално ведомство, както и дублирането на работата по проучването и експертизата на заявките, като значително се намаляват и разходите на заявителите.

Българските заявители могат да подадат европейска заявка и директно в Европейското патентно ведомство – Мюнхен, Хага или Берлин, само когато е деклариран приоритет от по-ранна национална заявка, минала през проверка за наличие на класифицирана информация. Това действие трябва да се предприеме в 12-месечен срок от датата на подаване на националната заявка във Ведомството.

В искането за издаване на европейски патент трябва да се посочат всички договарящи страни, в които заявителят ще иска да получи закрила за изобретението си. За дата на подаване на заявката се счита датата, на която са постъпили указание, че се иска издаване на патент, посочване на поне една от договарящите страни, описание и поне една претенция, данни за заявителя. Това е от значение за момента, от който ще започне да тече срокът на закрилата, а също така и за ползването евентуално на приоритет при последващи заявки.

При подаване на заявката първата задача е да се провери дали тя отговаря на изискванията за установяване на датата на подаване, дали таксите са платени и наличието на превод, след което заявката подлежи на публикуване. На следващо място е формалната експертиза, в която се проверява дали заявката външно отговаря на нормативните изисквания. Заявителят от своя страна може да направи искане за извършване на експертиза за патентноспособност от Европейското патентно ведомство. Ако по време на експертизата бъдат открити недостатъци, се дава срок на заявителя за отстраняването им, ако не бъдат отстранени, то заявката се отказва и производството се прекратява. Решението влиза в сила от публикуването му в Европейския патентен бюлетин.

По молба на заявителя европейска заявка, в която е посочена България, може да се трансформира в национална и така закрила да бъде получена само на територията на България по процедурата на ЗПат. Условие за това е европейската заявка да бъде сметена за оттеглена. Международна заявка, по отношение на която Европейското патентно ведомство е посочено или избрано ведомство, се счита за европейска патентна заявка.

Международни заявки, които са подадени съгласно Договора за патентно коопериране, могат да бъдат предмет на производство пред Европейското патентно ведомство. В такова производство се прилагат разпоредбите на ДПК, допълнени от разпоредбите на ЕПК.

Може да се каже, че Европейското патентно ведомство действа и като международен проучвателен орган, а също и като орган за предварителна експертиза за заявители с жителство или гражданство в договаряща страна по ЕПК.

Заявка за европейски патент може да се подава в България. Общата правна система за издаване на европейски патенти за изобретения гарантира намалени разходи за регистрация за българските изобретатели, както и сравнително опростена процедура при подаване на заявката и възможно най-високо качество на проучване и експертиза на заявките. Членството на България в Европейската патентна организация осигурява достъп до информационните масиви на Европейското патентно ведомство.

Международната заявка се публикува от Международното бюро на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) на 18-ия месец от датата на подаване, съответно датата на приоритета. В срок до 22 месеца от датата на приоритета заявителят може да подаде молба за международна предварителна експертиза, след като заплати съответната такса. Процедурата съгласно РСТ не завършва с издаването на един патент за разлика от тази при европейска заявка. Заявителят може да предприеме необходимите действия за откриване на т.нар. „национална фаза“, до 30-ия / 31-ия ден да подаде заявка за патент във всяка от страните, в които иска да получи патентна закрила. Това следва да стане на съответния официален език, да заплати необходимите такси и да упълномощи местен представител по индустриална собственост, който да го представлява пред националното патентно ведомство. Всяка заявка се подлага на експертиза в съответствие с патентния закон на страната, в която е подадена. След издаването на патент патентоприетелят заплаща годишни патентни такси за неговото поддържане.

Тази процедура дава възможност на заявителя да поиска закрила в посочените от него страни членки на Европейската патентна конвенция с подаването само на една заявка за европейски патент в Европейското ведомство, вместо на отделни заявки в съответните национални ведомства. Тя може да бъде подадена и директно в Международното бюро на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) в Женева, ако заявката ползва приоритет от по-ранна заявка, подадена в България. Това действие трябва да се предприеме в 12-месечен срок от датата на подаване на по-ранната заявка.

По начало заявката следва да бъде написана на английски, френски или немски език, но членството на България в Европейската патентна организация позволява на изобретателя да си подаде документите на български език, а след това да се погрижи за превеждането им. Целта е авторът да получи възможно най-рано приоритет. Приоритетът е най-важният, защото определя състоянието на техниката или с други думи, всичко, което е станало общодостъпно където и да е по света преди датата на подаване на заявката за патент.

През периода от публикацията за заявката до публикацията за издаване на патента се предоставя временна закрила, чийто обхват се определя от претенциите, както са формулирани в заявката. Тя се предоставя с обратно действие от публикацията за издаване на патента, доколкото патентът не я разширява. Заявителят има право да получи справедливо обезщетение от всяко лице, което без негово разрешение е извършило някое от действията, нарушаващи неговите права за периода

на временната закрила, но при условие че за това изобретение бъде издаден патент.

От момента на заявката следва превод и редакция, напълно е възможно в този момент конкурент да постигне подобно решение, за което да подаде заявка и което да оспори патентоспособността на решението, създадено от първия изобретател. В този случай правото на приоритет се признава от датата на подаване и тя гарантира правата на изобретателя.

Попълва се също заявление за издаване на европейски патент с наименование на изобретението и с данни за заявителя и изобретателя. Прибавя се описание на изобретението, което трябва да съдържа: наименование и техническата област, за която се отнася, обяснения за предшестващо състояние на техниката, за техническата същност, за предимствата. Посочват се и примери за изпълнение, доказващи промишлената приложимост на разработката.

В комплекта от документи следва да има и патентни претенции, които определят предмета, за който се иска закрила. Прилагат се и чертежи, ако това е нужно за поясняване на решението. Необходим е също и реферат, който представлява кратко изложение на същността на изобретението. Той служи единствено за информационни цели.

В Европейската патентна конвенция членуват 34 държави. В заявката си изобретателят трябва да изброи за кои от тях желае да му бъде издаден патент. Това има значение, тъй като по този начин се определя таксата за посочване. Изобретателят може да поиска закрила за 34-те държави, но ще заплати такса само за седем, защото всяка страна след седмата е безплатна.

В случай че изобретателят получи европейски патент, той следва да плати такса за публикация и за издаване на патента. Тези суми се определят от Европейското патентно ведомство и са валидни за конкретния период. По правило размерът им зависи от броя на страниците и чертежите. Понастоящем срокът на действие на патента е двадесет години от датата на подаване на заявката.

Според българското законодателство с европейския патент изобретателят получава правна закрила на територията на страните, посочени в заявката му. За да получи права и по българското законодателство, притежателят на патента трябва в тримесечен срок от датата на съобщението за издаването на европейския патент да представи превод на описанието и претенциите на български език в три екземпляра и да заплати съответната такса за публикация.

Преводът съдържа наименованието на изобретението, описанието, чертежите и патентните претенции. Прилагат се също и данни за притежателя на патента, номерът на заявката и номера на

публикацията на европейския патент, номерът и датата на европейския патентен бюлетин, в който е направено съобщението за издаване на патента.

Българското патентно ведомство съобщава в официалния си бюлетин за получения превод и публикува текста на европейския патент на български език след заплащане на съответната такса. Ако тези условия не бъдат изпълнени, европейският патент няма действие на територията на нашата страна.

Законът въвежда забрана за едновременна закрила. Това означава, че ако има подадена заявка за национален и за европейски патент с една и съща дата на заявяване от едно и също лице с един и същи приоритет и на изобретателя бъде издаден национален и европейски патент, в който е посочена България, националният патент прекратява действието си.

В случай че изобретателят има издаден национален патент преди време, той не може да се възползва от процедурата за издаване на европейски патент. Причината е, че изобретението вече е факт и е достояние, следователно не е спазено изискването за световна новост. С други думи, авторът не може да иска признаване и закрила на вече признато изобретение. Ако изобретателят е получил закрила на изобретението си в няколко европейски страни, но иска да разшири обхвата в още държави, той може да го направи в едногодишен срок. Процедурата, която се изпълнява, е по реда на националното законодателство за признаване на европейски патент за всяка отделна страна, в която авторът търси закрила.

За своето изобретение притежателят на европейския патент плаща годишна патентна такса, която се плаща в българското Патентно ведомство за всяка година след годината, през която Европейското патентно ведомство публикува съобщението за издаване на европейския патент.

Исключителното право върху изобретението включва правото на използване на изобретението, забраната трети лица да го използват без съгласие на патентоприитежателя и правото на разпореждане с патента. Правото на използване на изобретението включва производството, предлагането за продажба, търговията с предмета на изобретението, включително внос, използването на предмета на изобретението, както и прилагането на патентования метод.

Европейският патент има местно и регионално присъствие в целия ЕС. Основната цел би могла да се обобщи и определи като начин да се осигури защитата на откритията в Европейския съюз, като така ще се стимулират европейските изобретатели. Именно европейския патент дава възможност да се развият изобретенията в отделните държави

както в областта на науката и техниката, така и за закрила на сигурността на изобретенията.

Използвана литература:

1. Доц. Д-р Ж. Драганов – лекции.
2. Конвенция за издаване на Европейски патенти (Европейска патентна конвенция).
3. Закон за патентите и регистрацията на полезните модели.
4. Наредба за оформяне, подаване и експертиза на заявки за патенти.
5. <http://www.bpo.bg/>
6. http://www.sibulgaria.org/index.php?option=com_content&view=article&id=145%3A14120212&catid=15%3Anewannouncements&Itemid=55&lang=bg